

Képviselő-testületi előterjesztés

Előterjesztő: Kiss Attila polgármester

Tárgy: A Hajdúböszörményi Települési Értéktár Bizottság elnökének beszámolója

Ügyintéző: Ignáth Szilvia

Iktatószám: - /2019.

Melléklet: 1 db

Feladatot jelent: Hatósági Osztály

Véleményező bizottság

Bizottsági elnök

Gazdasági, Fejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság
Pénzügyi Ellenőrző és Mezőgazdasági Bizottság
Jogi Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottság
Népjelölti, Ifjúsági és Sport Bizottság
Oktatási és Művelődési Bizottság

Bertalan János
Kovács Attila
Leleszné Sveda Klára
Czeglédi János
Bodnár Margit

Egyéb véleményező szerv:

-

Törvényességi véleményezésre benyújtás időpontja: 2019. december 04.

Törvényességi ellenőrzést végezte:

Dr. Kovács Erzsébet *osztályvezető*

Látta:

Koláné Dr. Markó Judit *jegyző*

Egyéb meghívottak:

Varjasi Imre

NYÍLT ÜLÉS/ZÁRT ÜLÉS

**Hajdúböszörmény Város
POLGÁRMESTERÉTŐL**

4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 1.

(52) 563-259 Fax: (52) 563-296

www.hajduboszormeny.hu

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Országgyűlés a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény preambulumban kinyilvánította, hogy a nemzeti értékeket az egyetemes értékek részének tekinti, amely értékek a magyarság múltjának, jelenének és jövőjének dinamikusan fejlődő tárháza, az értékalapú nemzeti összefogás alapja. A nemzeti értékek tárházát gazdagítják a magyarországi együtt élő népek, a magyar nemzetalkotó nemzetiségek és a határon túli, valamint szerte a világban élő, magukat magyarnak valló egyének, közösségek értékei.

A hivatkozott törvény 3. §-ának rendelkezései értelmében a települési önkormányzatok települési értéktárakat hozhattak létre. Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 170/2013. (VI.20.) Önk. számú határozatával úgy döntött, hogy élni kíván a települési értéktár létrehozásának lehetőségével, és vállalta e feladat helyben történő ellátását.

Hajdúböszörmény Város Önkormányzat Képviselő-testületének 226/2013. (IX.26.) Önk. számú határozat 2. pontja alapján elfogadott és a 344/2015. (XII.17.) Önk. számú határozatával módosított Hajdúböszörményi Települési Értéktár Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzata szerint a bizottság tevékenységéről a Képviselő-testület előtt beszámol. A beszámolónak tartalmaznia kell a beérkezett javaslatok számát és a Hajdúböszörményi Települési Értéktárba felvett nemzeti értékek megnevezését.

A Hajdúböszörményi Települési Értéktár Bizottság elnökének beszámolója alapján 4 alkalommal üléseztek a döntéshozók a 2019. évben. Az Agrárminisztérium és Hajdúböszörmény Város Önkormányzata támogatásából megvalósult a „Hajdúböszörmény értékei” című könyv és kisfilm, illetve 6 helyi érték került nyilvántartásba, melyek az alábbiak:

- 1./ A Hajdúböszörményi Bocskai téri Református Templom Angster orgonája
- 2./ A 100 éves Hajdúböszörményi Torna Egylet
- 3./ Hajdúböszörmény címere
- 4./ A Hajdú kashkaval sajt
- 5./ A Gyöngyvirágos tölgyes
- 6./ A Petőfi ház

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés megvitatását követően egyszerű szótöbbséggel fogadja el az alábbi határozati javaslatot.

HATÁROZATI JAVASLAT

Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi törvény, valamint a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013.(IV.16.) Korm. rendelet alapján megtárgyalta „**A Hajdúböszörményi Települési Értéktár Bizottság elnökének beszámolója**” című előterjesztést. Az előterjesztés mellékletét képező beszámolót a Képviselő-testület elfogadja és megköszöni a bizottság egész éves munkáját.

Határidő: 2019. december 12.

Felelős: Kiss Attila polgármester

Hajdúböszörmény, 2019. december 04.

Kiss Attila
polgármester

BESZÁMOLÓ A HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁR BIZOTTSÁG 2019. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Az elmúlt évben a Hajdúböszörményi Települési Értéktár Bizottság 4 alkalommal ülésezett. Az üléseken 6 helyi értéket vett fel az értéktárba kulturális örökség, agrár-és élelmiszergazdaság, sport, épített és természeti környezet kategóriában.

A Hajdú-Bihar Megyei Értéktár Bizottság részére 3 települési értéket terjesztettünk fel: a Hajdúböszörményi Bocskai téri Református Templom Angster orgonája, a Hajdú kashkaval sajt és a Gyöngyvirágos tölgyes értékeket.

2018. május 22-én Hajdúböszörmény Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be a Földművelésügyi Minisztérium (mint az Agrárminisztérium jogelődje) 2018. évi pályázati felhívására (HUNG-2018), a nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának támogatására, minek eredményeként 999.000 Ft összegű vissza nem térítendő támogatásban részesült (pályázati azonosító: 2018/5067). A bizottság vállalta, hogy 2019. április 30-ig 300 példányban, színes nyomtatásban kiadja „Hajdúböszörmény értékei” című könyvet és DVD-n mellékelve a 30 perces ismeretterjesztő filmet. A könyv bemutatójára és a film vetítésére 2019. május 06-án került sor a Városháza Báthory termében.

A támogatásból kiadott 300 darab könyv kereskedelmi forgalomba nem hozható; köznevelési intézmények, oktatási intézmények könyvtárai, városi könyvtár, intézményvezetők, testvérvárosunk delegáltjai, pedagógusok, megyei értéktár elnöke és munkatársai, a város díszpolgárai és a bemutatón megjelentek részesültek a kiadványból.

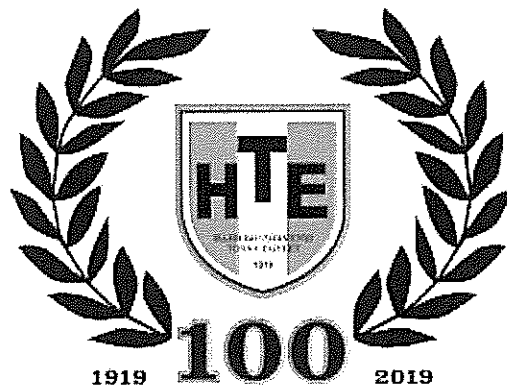
A könyv újra nyomtatását a Szabadhajdú Közművelődési Média és Rendezvényszervező Nonprofit Kft. megrendelte, hogy az adventi időszakban a Tourinform Iroda árulhassa.

A következő értékek kerültek nyilvántartásba 2019-ben:

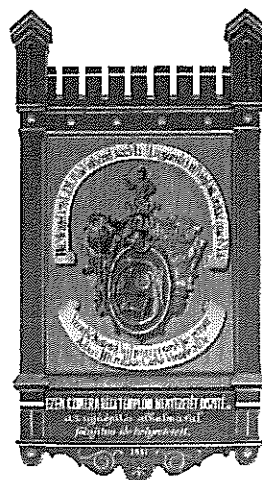
A Hajdúböszörményi Bocskai téri Református Templom Angster orgonája: az orgonát 1903-ban adta át Angster József az egyházközségnek. Korának megcsodált, az Angster cég addigi legnagyobb pneumatikus traktúrával késő romantikus stílusban megépített orgonája volt. Három manuális, negyvenhét regiszteres. A Magyar Református Egyház legnagyobb Angster orgonája. Sípanyaga a kor jellegzetességeit híven tükrözi, megszólalásának tónusa különlegesen szép.II. manuáljának szelládája ipartörténeti ritkaság.

A 100 éves Hajdúböszörményi Torna Egylet: Hajdúböszörményben évszázados múltra tekint vissza a szervezett sportolás. Az első városi egyesület a Hajdúböszörményi Torna Egylet 1919. június 11-én alakult meg, helyi fiatalok kezdeményezésére. Már akkor is rangot követelt magának a sportolni vágyó ifjúság. Megalakulásuk helyszínéül a helyi Magyar Királyi Kávéház kerthelységét választották. *(Az épület ma a Hajdúböszörményi Fiókleveéltárnak ad otthont a Dorogi utcán.)* A tornaegylet megalakulásakor hét szakosztályt jegyeztek be az alapszabályba, így a futballt, a füles labdát, a

vívókat, a szertornát, a svédornát, az atlétikát és a birkózást. A megalakulást követően 1922-es év változást hozott az egyesület életében. A HTE belépett a Magyar Országos Véderő Egyletbe, így innentől kezdve, mint MOVE HTE szerepelt egészen 1942-ig. Az addig eltelt időszakban az egyesület leginkább a MOVE által rendezett sportrendezvényeken illetve a megyei bajnokságokban szerepelt kisebb nagyobb sikerrel. Kiemelt figyelem övezte az atlétikai és a labdarúgó szakosztályokat. 1959-ben alakult a Bocskai SE, amely 1963-ban a Traktor SE-vel és ekkortól számítva a legnagyobb egyesület volt a városban. Több sportolója egészen a legmagasabb osztályokig jutott vagy országos versenyeken elért eredményekkel büszkélkedhetett. A '60-as, '70-es, '80-as évek az akkor Bocskai SE néven szereplő egyesület aranykorát jelentette a labdarúgásban.

Hajdúböszörmény címere: Az adománylevél világosan megmagyarázza e jelképek értelmét, amely világos utalás Bocskai és a hajdúk első közösen vívott győztes ütközetére, az álmosdi csatára (1604. október 15.), amely meghatározó módon befolyásolta a szabadságharc további kimenetelét. A katonai erények hangsúlyozása mellett a lobogó láng és a nap a hajnalban véget érő ütközetre utal, amelyet Bocskai katonái a hajdúles mesteri alkalmazásával és a német tábor felgyújtásával fejeztek be. A címert a város egészen 1944-ig hivatalosan is használta pecsétnyomóin. 1990 után ismét visszakerült jogaiba.

A Hajdú kashkaval sajt: a Hajdúböszörményben gyártott Hajdú kashkaval sajt az egyik legismertebb és legszélesebb körben árusított magyar élelmiszer világszerte. Csak az elmúlt három év során több ezer tonna mennyiségben, huszonkét országba szállították mintegy harminc partner számára, és vitték ezzel a magyar élelmiszergyártás jó hírét öt kontinensre. A Hajdú kashkaval sajt hosszú évtizedek óta kifejezetten kötődik a Hajdúsághoz és ezen belül Hajdúböszörmény városához. Gazdag tradícióját, nemzetközi népszerűségét és gazdasági jelentőségét tekintve is a Hajdúság kulturális-kulináris örökségének egyik meghatározó értéke.

A Gyöngyvirágos tölgyes: helyi jelentőségű természetvédelmi terület Hajdúböszörmény város határában, Dr. Szabó Mihály javaslata alapján 1981. óta. A települési önkormányzat által kijelölt, védetté nyilvánított és kezelt védett érték. Utolsó hírmondója a területre egykor jellemző homoki gyöngyvirágos tölgyeseknek. A május eleji gyöngyvirág nyílása igen szép látványt nyújt. Kiváló ökoturisztikai kirándulóhely a természet értékei iránt érdeklődők számára.

A Petőfi ház: Hajdúböszörmény kultikus épülete. Talán nem járunk messze az igazságtól, ha azt állítjuk. Az épület funkciójából adódóan szinte minden böszörményi polgárnak kapcsolódik emléke a Petőfi-házhoz. A háborút megelőzően a kormányzó párt székházaként, olvasóköri, színjátszó köri helyszíneként. 1945 után a helyi kulturális élet központja lett. Művelődési-, néptáncos-, képzőművészeti-, irodalmi-, színházi-, politikai események színtere volt. Éppen ezért több generáció apraja-nagyja fordult meg az épületben.

A Hajdúböszörményi Települési Értéktárba felvett értékeink

1.	Szilvaslepény	agrár- és élelmiszergazdaság
2.	Mákos kukoricamálé	agrár- és élelmiszergazdaság
3.	Kótt túrós béles	agrár- és élelmiszergazdaság
4.	Kenyérlángos	agrár- és élelmiszergazdaság
5.	Kapros kalács	agrár- és élelmiszergazdaság
6.	Káposztás pogácsa	agrár- és élelmiszergazdaság
7.	Böszörményi paraszt kifli	agrár- és élelmiszergazdaság
8.	Böszörményi lakodalmas béles	agrár- és élelmiszergazdaság
9.	Böszörményi házi kenyér	agrár- és élelmiszergazdaság
10.	Böszörményi dübbencs	agrár- és élelmiszergazdaság
11.	Böszörményi darunyak	agrár- és élelmiszergazdaság
12.	Böszörményi bobajka	agrár- és élelmiszergazdaság
13.	Ferdinánd tekercs	agrár- és élelmiszergazdaság
14.	Kossuth-kifli hajdúsági hagyomány szerint	agrár- és élelmiszergazdaság
15.	Hajdúkerület székháza	épített örökség
16.	Hajdúböszörmény csónak alakú fejfái a Nyugati temetőben	kulturális örökség
17.	Hajdúböszörményi csengők	kulturális örökség
18.	Hajdúböszörmény településszerkezete	épített örökség
19.	Hajdúböszörményi Bronzkinccs	kulturális örökség
20.	Báthory Gábor oklevele	kulturális örökség
21.	Böszörményi festett koporsók	kulturális örökség
22.	Hajdúhét	kulturális örökség
23.	Zeleméri földvár	kulturális örökség
24.	Maghy Zoltán Művészház	kulturális örökség
25.	Hajdú katona	kulturális örökség
26.	Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep	kulturális örökség
27.	Dr. Oláh Imre kisfilmjei	kulturális örökség
28.	Az alka hazai előfordulását bizonyító preparátum	természeti környezet
29.	Hajdúböszörményi slambuc	egészség és életmód
30.	Bocskai gyógyvíz	egészség és életmód
31.	Othello	egészség és életmód
32.	Hajdúböszörményi Bocskai téri Református templom	épített környezet
33.	Hajdúböszörményi Római Katolikus templom	épített környezet
34.	Hajdúböszörményi Görög Katolikus templom	épített környezet
35.	Zsinagóga	épített környezet
36.	Baptista Imaház	épített környezet
37.	Baltazár kastély	épített környezet
38.	Hajdúböszörményi cifraszűr	kulturális örökség
39.	Böszörményi Kossuth kifli	egészség és életmód

40.	Böszörményi túrós-krumplis lepény	egészség és életmód
41.	Tanyasi iskolák	kulturális örökség
42.	Kálvineum	épített környezet
43.	Fürdőkert	kulturális örökség
44.	Kálvin téri református templom	épített környezet
45.	Kálvin téri református templom orgonája	kulturális örökség
46.	Kálvin téri református parókia	épített környezet
47.	Dobó Sándor református tanító életútja	kulturális örökség
48.	Sillye Gábor hajdúkerületi főkapitány életútja	kulturális örökség
49.	Porcsalmy Gyula: Boda Katalin című regénye	kulturális örökség
50.	Városháza épülete	épített környezet
51.	Bocskai szobor	épített környezet
52.	Bocskai gimnázium épülete	épített környezet
53.	Református központi fiúiskola	épített környezet
54.	Csigacsináló Asszonyok Köre	kulturális örökség
55.	A Hajdúböszörményi Bocskai téri Református Templom Angster orgonája	kulturális örökség
56.	A 100 éves Hajdúböszörményi Torna Egylet	sport
57.	Hajdúböszörmény címere	kulturális örökség
58.	A Hajdú kashkaval sajt	agrár-és élelmiszergazdaság
59.	A Gyöngyvirágos tölgyes	természeti környezet
60.	A Petőfi ház	épített környezet

A vastagon szedett értékek bekerültek a Hajdú-Bihar Megyei Értéktárba!

Hajdúböszörmény, 2019. december 04.

Tisztelettel: **Varjasi Imre**

a Hajdúböszörményi Települési Értéktár Bizottság elnöke

